

ประเด็นการอภิปรายล่าสุดเรื่องการปรับค่าแรงงานขั้นต่ำในประเทศไทย
แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของค่าจ้างในสังคมและเศรษฐกิจ นับเป็นโอกาสดีที่ลูกจ้าง นายจ้างและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ
จะพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นเรื่องค่าจ้างในวงกว้าง และนโยบายที่ใช้ในการกำหนดค่าจ้าง –
ไม่ใช่เฉพาะค่าแรงงานขั้นต่ำเท่านั้น

ค่าจ้างเป็นหัวใจประการหนึ่งของพันธกิจขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization - ILO) ดังนั้น ผมจึงขอแสดงความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับค่าจ้างในประเทศไทย โดยอ้างอิงถึงข้อมูลและตัวเลขที่ปรากฏอยู่ และมาตรฐานสากลที่ได้พัฒนามากว่า 90 ปี โดยประเทศสมาชิก รวมถึงประเทศไทยที่เป็นสมาชิกที่ร่วมก่อตั้ง ILO

จากการวิเคราะห์ค่าจ้างในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมากกว่า 30 ปี ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ชัดเจนว่า
ส่วนแบ่งของค่าจ้างในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ลดลง ในขณะที่กำไรเพิ่มขึ้น
คนงานได้รับส่วนแบ่งจากความร่ำรวยของประเทศน้อยมาก นอกจากนี้
การเจริญเติบโตของค่าจ้างไม่ทันกับการเติบโตของผลผลิต ทำให้มูลค่าที่แท้จริงของค่าจ้างคงที่
และลดน้อยลงสำหรับแรงงานส่วนใหญ่ ทั้งความเหลื่อมล้ำของรายได้
และค่าจ้างภายในประเทศระหว่างขั้นสูงสุดและต่ำสุดก็แตกต่างกันมากขึ้น

ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยแข็งแกร่งมาก ประเทศไทยเป็นผู้นำระดับโลกในภาคการผลิต
ผลิตภัณฑ์อาหาร เหมืองแร่ และการท่องเที่ยว กำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ตลอดจนนักลงทุนต่างชาติแข็งแกร่งมาก อัตราการว่างงานมีประมาณร้อยละ 1.2 และความต้องการแรงงานสูงมาก
ทว่าแนวโน้ม 3 อย่างอันได้แก่ การลดลงของค่าจ้างในส่วนแบ่งของ GDP ค่าจ้างที่คงที่
และความเหลื่อมล้ำที่เพิ่มขึ้นเป็นที่ประจักษ์มากขึ้น

ส่วนแบ่งของค่าจ้างในประเทศไทยต่อรายได้ของประเทศ ลดลงจากร้อยละ 72 ในปี พ.ศ. 2538 เป็นร้อยละ 63 ในปี พ.ศ.
2549 โดยไม่มีการเติบโตของค่าจ้างที่แท้จริงสำหรับแรงงานส่วนมาก อัตราค่าจ้างขั้นต่ำขึ้นไม่ทันกับภาวะเงินเฟ้อในช่วง
10 ปีที่ผ่านมา โดย Gini Coefficient ของประเทศ ที่ใช้เป็นมาตรวัดความเหลื่อมล้ำทางรายได้มีค่า 0.43
ซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศที่มีระดับที่สูงที่สุดในเอเชีย

ค่าจ้างขั้นต่ำ จะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อออกแบบให้แรงงานที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงสูงสุดและรายได้ต่ำสุด
และครอบครัวของพวกเขาสามารถมีความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานที่ดี
ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่ต่ำเกินไปทำให้เกิดสภาวะคนทำงานที่ยากจน (working poor)
มีความกังวลในประเด็นว่าการเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ อาจมีผลให้เกิดสภาวะเงินเฟ้อ
และเกิดผลกระทบต่อสภาวะการจ้างงาน อย่างไรก็ตามสภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้น
ในปัจจุบันไม่เกี่ยวข้องกับการเติบโตของค่าจ้าง เพราะการเติบโตทางมูลค่าที่แท้จริงของ ค่าจ้างในประเทศไทย
และส่วนมากในหลายประเทศยังคงที่ ความต้องการของวัตถุดิบและพลังงาน ทำให้ราคาอาหารและน้ำมันสูงขึ้น
ในทางตรงข้ามสภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดแรงกดดันที่จะเพิ่มค่าแรงมากกว่า
ประสบการณ์ของประเทศจีนน่าสนใจมาก จากหลายปีที่เคยกดค่าจ้างให้ต่ำเสมอมา
ปัจจุบันรัฐบาลดำเนินนโยบายในการเพิ่มทั้งค่าจ้างขั้นต่ำและค่าจ้างทั่วไป ทั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานโดยรวม
(หรือการเจริญเติบโตของ GDP หรือการลงทุน) ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมที่ใช้ค่าจ้างต่ำจะเปลี่ยนมาเป็นในประเทศมากขึ้น
และลดแรงกดดันในการย้ายถิ่นภายในประเทศ

ในประเทศไทย ค่าจ้างงานที่สูงขึ้น อาจทำให้มีการจ้างงานที่น้อยลงในบางภาคของเศรษฐกิจที่จ่ายค่าจ้างต่ำ
แต่การที่ความต้องการแรงงานโดยภาพรวมยังสูงอยู่จะทำให้คนงานเหล่านี้สามารถย้ายงานไปสู่ภาคเศรษฐกิจอื่นได้
นอกจากนี้ค่าจ้างที่สูงขึ้นจะทำให้ความต้องการโดยรวมสูงขึ้น และกระตุ้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ

นโยบายค่าจ้างขั้นต่ำจะต้องมีมาตรการอื่นๆ ในการเพิ่มค่าจ้างโดยเฉลี่ยมาเสริม นายจ้างต้องให้รางวัลกับการศึกษา ทักษะ
และผลผลิต สหภาพแรงงานต้องมีบทบาทในการดูแลให้มีการให้ผลตอบแทนต่อแรงงานมากขึ้น ILO
พบว่าในประเทศที่สหภาพแรงงานมีพลังในการต่อรอง
การเจริญเติบโตของผลิตภาพแรงงานและการเจริญเติบโตของค่าเฉลี่ยของค่าจ้าง มีความสัมพันธ์กัน

แรงงานข้ามชาติมีผลกระทบต่อค่าจ้างของประเทศไทย และต่อสภาวะการจ้างงาน
การวิเคราะห์ส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาในประเทศไทย
มีผลกระทบต่อแรงงานไทยที่ขาดทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว
แรงงานข้ามชาติควรต้องได้รับค่าจ้างขั้นต่ำเท่ากับแรงงานไทย และได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมตามกฎหมาย

หนังสือพิมพ์ Bangkok Post ได้รายงานเกี่ยวกับการสำรวจล่าสุดว่าร้อยละ 97
ของนายจ้างบอกว่าจ้างแรงงานข้ามชาติมากขึ้นหากมีการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ นายจ้างเหล่านี้

อาจเข้าใจว่าเขาสามารถจ่ายค่าจ้างแรงงานข้ามชาติน้อยกว่าค่าจ้างขั้นต่ำได้ ในขณะเดียวกัน แรงงานฝีมือคนไทยจำนวนนับหมื่นออกไปต่างประเทศเพื่อค่าจ้างที่สูงกว่า

ผู้กำหนดนโยบายของไทยบางท่านกล่าวถึงการลดภาษีเพื่อช่วยผู้ประกอบการในการเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ มีหลายประเทศทั่วโลกที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มค่าจ้างโดยอ้างอิงกับผลกำไรของบริษัทและประสิทธิภาพของหุ้น โครงการแบ่งปันกำไรเช่นนี้ซึ่งมักจะใช้กันในบริษัทใหญ่ๆ ก็จะมีการเสียภาษีที่แตกต่างกัน สำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำที่แตกต่าง อาจช่วยได้ด้วยการลดภาษีอย่างอื่น การเข้าถึงทางสินเชื่อ การอบรมเพื่อการเพิ่มผลผลิต และมาตรการอื่นๆ ที่จะช่วยให้การเพิ่มค่าจ้างเป็นไปได้ โครงการทั้งหลายนี้ จะต้องมีการทบทวนเป็นประจำเพื่อให้แน่ใจว่าตอบสนองเป้าหมาย

การปรับสมดุลเศรษฐกิจโลกหลังวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศที่เน้นการส่งออก จะต้องมีการกระตุ้นความต้องการ และการบริโภคภายในประเทศ ค่าจ้างเป็นส่วนประกอบที่สำคัญต่อความต้องการภายในประเทศ ทำให้นโยบายของค่าจ้างเป็นปัจจัยที่สำคัญของการอภิปรายทางสังคมครั้งนี้ เพื่อความเสมอภาคของประเทศไทยในอนาคต